

SANDOMIERSKICH POWĄZEK CZAR (grudzień 2022)

Rozmowa z prezesem Społecznego Komitetu Odnowy Cmentarza Katedralnego w Sandomierzu Januszem Sobolewskim

Redakcja: *Cmentarz Katedralny w Sandomierzu wiele osób nazywa „Małymi Powązkami”.*

J.S.: Jest wiele analogii pomiędzy najśłynniejszą polską nekropolią, a naszym zabytkowym cmentarzem. Powstały w tym samym czasie, są bezcennym świadectwem dziejów historii, znajduje się na nich wiele zabytkowych nagrobków, oryginalną wartością obydwu cmentarzy są walory krajobrazowe. W Warszawie na Powązkach spoczywają prochy najbardziej zasłużonych Polaków, na Cmentarzu Katedralnym w Sandomierzu są pochowani najbardziej znani obywatele naszego miasta i okolicy.

Redakcja: *Panie prezesie, rok bieżący obfituje w jubileusze związane z działalnością Społecznego Komitetu Odnowy Cmentarza Katedralnego w Sandomierzu.*

J.S.: Zgadza się, w 2022 roku mija 230 lat od utworzenia Cmentarza Katedralnego, jednej z najstarszych w Polsce nekropoli, lokowanej poza murami miasta. W tym roku upływa również 30 lat działalności społecznej Sandomierzan w zakresie opieki nad sandomierskimi zabytkowymi cmentarzami – Społecznego Komitetu Odnowy Cmentarza Katedralnego. Również tegoroczna kwesta została zorganizowana po raz trzydziesty, co skłania do refleksji na temat nieubłaganego upływu czasu. Uroczystość z okazji 30 rocznicy powstania stowarzyszenia zaplanowano pod koniec 2022 roku w Ratuszu.

Redakcja: *Proszę przybliżyć czytelnikom cele i formy działalności SKOCK.*

J.S.: SKOCK podobnie jak inne organizacje tego typu, zajmuje się opieką nad zabytkowymi nekropoliami. Najbardziej znaną organizacją, z której twórcy SKOCK czerpali inspirację, jest Społeczny Komitet Opieki nad Starymi Powązkami, założony w 1974 roku przez redaktora Jerzego Waldorffa i noszący obecnie jego imię. Naszą misją i zarazem głównym celem działalności zawartym w statucie stowarzyszenia jest „ochrona substancji zabytkowej i zabytkowego krajobrazu na Cmentarzu Katedralnym w Sandomierzu oraz innych nekropoliach miasta Sandomierza”. W/w cel jest realizowany przy pomocy następujących form działania: otaczania bezpośrednią opieką zespołu

zabytków sandomierskich cmentarzy, inicjowania i realizowania prac konserwatorskich, współpracy z Wojewódzkim Urzędem Ochrony Zabytków, Diecezjalnym Konserwatorem Zabytków, Burmistrzem i Radą Miasta Sandomierza, prowadzenia lustracji stanu zachowania terenu cmentarzy, opiniowania prac remontowych i zmian na zabytkowych cmentarzach, popularyzowanie wiedzy o Cmentarzu Katedralnym i innych nekropoliach miasta Sandomierza poprzez opracowania monograficzne i inne publikacje, realizację zadań publicznych w zakresie kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury i tradycji, prowadzenia działalności wydawniczej.

Redakcja: *Co udało się Komitetowi osiągnąć przez 30 lat działalności?*

J.S.: Dzięki staraniom członków SKOCK zostało wyremontowanych około 150 zabytkowych nagrobków na Cmentarzu Katedralnym oraz 3 nagrobki i 3 płyty nagrobne na Cmentarzu Świętopawelskim. Został również przeprowadzony kompleksowy remont bramy głównej Cmentarza Katedralnego (2010) oraz prace konserwatorskie i zabezpieczający figury Św. Aleksandra – papieża na Placu Św. Wojciecha w Sandomierzu (2016). W tym roku udało się przywrócić blask czterem zabytkowym nagrobkom, Komitet podejmuje również szereg działań zmierzających do zachowania zabytkowego krajobrazu Cmentarza Katedralnego; członkowie SKOCK uczestniczą w wizjach lokalnych i lustracjach zmierzających do niedopuszczenia do samowolnego remontu nagrobków lub remontowania ich niezgodnie z zaleceniami konserwatorskim. Wspieramy działania administratora Cmentarza Katedralnego w zakresie wycinki drzew, odwodnienia oraz realizacji alejek. Członkowie Komitetu Piotr Sławiński, Dariusz Fugiel i Janusz Sobolewski opublikowali kilka książek popularyzujących najstarszą nekropole w regionie. Od 2006 r. stowarzyszenie wydaje rocznik „*Pismo SKOCK*”, które jest rozdawane darczyńcom podczas kwest. Ostatnio został opracowany folder informacyjny o Cmentarzu Katedralnym. Popularyzacji Cmentarza Katedralnego i działalności SKOCK służy także strona internetowa www.skock.pl.

Redakcja: *Proszę powiedzieć z jakich źródeł SKOCK czerpie środki na finansowanie działalności statutowej oraz jakie są koszty prowadzenia działalności.*

J.S.: Jesteśmy organizacją pozarządową, od 2010 roku mamy status stowarzyszenia wpisanego do rejestru stowarzyszeń, innych organizacji społecznych i zawodowych, fundacji oraz społecznych publicznych zakładów

ochrony zdrowia, prowadzonego przez Krajowy Rejestr Sądowy. Posiadanie statusu osoby prawnej ułatwia organizacji pozyskiwanie środków zewnętrznych. Jesteśmy organizacją non-profit co oznacza, że zdecydowana większość pozyskanych środków finansowych przeznaczamy na cele statutowe stowarzyszenia. Tylko niewielką część środków pochłania prowadzenie księgowości, strony internetowej oraz zakup materiałów biurowych, reklamowych, puszek kwestarskich itd. Wnosimy także opłaty skarbowe za wydanie decyzji na renowację nagrobków. Członkowie stowarzyszenia i członkowie zarządu nie pobierają za swą pracę żadnego wynagrodzenia. Podstawowym źródłem finansowania naszej działalności jest corocznie organizowana kwesta na sandomierskich cmentarzach. Dużą pomoc na ratowanie sandomierskich zabytkowych nekropolii przekazuje samorząd miejski. Komitetowi udało się również kilkakrotnie uzyskać dofinansowanie z Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego na renowację zabytkowych nagrobków. Od kilku lat bierzemy udział w konkursie ofert organizowanym przez Świętokrzyski Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków na realizację zadań publicznych w zakresie ochrony dóbr kultury. W tym roku zaowocowało to otrzymaniem dotacji celowej na prace konserwatorskie i zabezpieczające przy nagrobku Petra Pawłowicza Protopopowa w wysokości 8 000 zł. Dochodami SKOCK są również darowizny członków i sympatyków, radnych rady miasta i rady powiatu oraz darowizny sponsorów. Środki na renowację zabytkowych pomników przekazują także członkowie stowarzyszenia oraz osoby prywatne. Aby podkreślić transparentność naszych działań publikujemy wyniki finansowe zarówno w Piśmie SKOCK jak i na stronie internetowej. Nad prawidłowością pozyskiwania dochodów i realizowania wydatków czuwa Komisja Rewizyjna, badająca finanse stowarzyszenia oraz Walne Zebranie Członków udzielając corocznie Zarządowi absolutorium.

Redakcja: *Proszę czytelnikom Sandomierzanina przybliżyć pojęcie kwesty oraz kulisy jej organizacji.*

J.S.: Kwesta jest to zbieranie datków pieniężnych przez kwestarzy. Jej celem jest zdobycie środków na cele charytatywne lub publiczne, ofiarowanych przez darczyńców. Słowem kwesta określa się również datki zebrane podczas kwesty. Nasz komitet organizuje publiczne zbiórki pieniędzy do puszek w oparciu o wypracowaną i udoskonalaną przez lata działalność organizację. Kwesty są organizowane raz w roku w okresie Wszystkich Świętych, trwają zazwyczaj kilka dni. Kwestę zbieramy na trzech cmentarzach: katedralnym, komunalnym i

świętopawelskim. Organizacja kwesty opiera się na czynnym udziale wolontariuszy. Są nimi przede wszystkim nauczyciele i uczniowie sandomierskich szkół: I Liceum Ogólnokształcącego, II Liceum Ogólnokształcącego, Zespołu Szkół Ekonomicznych, Zespołu Szkół Technicznych i Ogólnokształcących, Zespołu Szkół Gastronomicznych i Hotelarskich oraz Zespołu Szkół Centrum Kształcenia Rolniczego. Przez kilka lat w kwestach brała również udział młodzież z Jednostki Strzeleckiej 2018 w Sandomierzu pod dowództwem nieodżałowanego inspektora Adama Bidasa. W zbiórce, eskorcie, liczeniu pieniędzy uczestniczą członkowie SKOCK, w akcję zbierania datków włączają się również radni Rady Miasta, ludzie kultury i nauki, dziennikarze. W tym miejscu należy również podkreślić nieocenioną pomoc administratora Cmentarza Katedralnego ks. prał dr. Jerzego Dąbka oraz administratora Cmentarza Św. Pawła ks. kan. Krzysztofa Rusieckiego w organizacji kwest. Ostatnie lata były trudne z powodu pandemii. W 2020 r. konwencjonalna kwesta nie mogła się odbyć z powodu zamknięcia cmentarzy. Prowadziliśmy zbiórkę tylko przez internet i wpłaty na konto stowarzyszenia. Korzystając z okazji pragnę podziękować naszym darczyńcom i dobrodziejom – bez Was nie byłoby możliwe dzieło, które przez 30 lat realizujemy. Specjalne podziękowania należą się także naszym kwestarzom-wolontariuszom.

Redakcja: *Jakie są zamierzenia SKOCK na najbliższe lata. Jakie kierunki działań będą priorytetowe?*

J.S.: Oczywiście przede wszystkim będziemy koncentrować się na prowadzeniu prac konserwatorskich, ich skala i zasięg będą zależały od wielkości pozyskanych środków. W przyszłym roku naszym zamiarem będzie prowadzenia prac konserwatorskich na Cmentarzu Św. Pawła w partnerstwie z prywatnymi właścicielami zabytkowych obiektów. Będziemy starać się również wzmacniać strukturę organizacji poprzez pozyskanie nowych członków, zwiększenie liczby podmiotów biorących udział w kweście i liczbę wolontariuszy, biorących udział w kweście. Obecnie w naszej organizacji działa 29 członków zwyczajnych.

Redakcja: *Dziękuję za rozmowę.*

J.S.: Dziękuję i zachęcam Czytelników Sandomierzana do włączenia się do pracy w naszym stowarzyszeniu. Szczegółowych informacji na temat działalności stowarzyszenia SKOCK można zasięgnąć na stronie internetowej: www.skock.pl. oraz pod numerami telefonów 600 096 154 i

695 278 430. Wpłaty na cele statutowe stowarzyszenia można dokonywać na konto

44 1240 2786 1111 0000 3690 1900

Wywiad opublikowany w piśmie społeczno-kulturalnym Sandomierzanin numer 12/2022.